QUICK GUIDE

- til bedre garnhæftede og flexbundne bøger

ecograf gruppen

Der findes mange måder at binde en bog på...

”Hvilken løsning skal jeg vælge, når jeg skal lave en bog?

Det kan virke uoverskueligt at finde den mest optimale løsning, til netop det bogprojekt, som man sidder og arbejder med.

Her får du en quick guide om bogproduktion, der berører de mest essentielle spørgsmål, som du måtte støde på undervejs i dit bogprojekt.
Quick Guiden koncentrerer sig om produktions-metoderne garnhæftning og flexbind.

Hos Ecograf har vi en specialist indenfor området og han hedder Lars. Så er du det mindste i tvivl, skal du ikke tøve med at ringe til Lars på tlf. **70 25 77 88** - direkte: **20 95 52 88** og få råd og sparring.

Vi har også grafikere, der sidder parat til at hjælpe dig med opsætning, sparring og klargøring til tryk. Dem kan du kontakte på tlf. **70 25 77 88** - direkte: **60 47 20 66**.

Opsætning

Format

Et af de vigtigste elementer at tage under overvejelse, når man sidder med opsætningen af en bog, er formatet på bogen.

Der findes en lang række standard bogformater. Du kan se en liste over bogbranchens standard formater nedenfor. Disse formater er altid de billigste at producere.

Skal bogen være større end disse standard formater, er det som oftest dyrere at producere.

Du skal overveje hvilket format, der passer bedst til bogens indhold. Er bogen fyldt med billeder, skal formatet ikke være for småt.

Bogformater

Bogbranchen opererer med en række standard bogformater:

- 115x 185 mm (ofte billigbøger) – A-format
- 125 x 200 mm (ofte paperbacks) – B-format
- 148 x 210 mm – A5 format
- 155 x 230 mm (ofte illustrerede bøger) D-format
- 170 x 240 mm (ofte f.eks. opslagsværker) B-format
- 190 x 260 mm (ofte f.eks. plancheværker) F-format
- 210 x 297 mm – A4 format

TIPS!

Hvis du ønsker et andet format, er det en god ide at snakke med os, inden du bestemmer dig for formatet. Nogle gange kan du spare rigtigt mange kroner ved at skære 5 mm af bredden eller højden i det format, du ellers går og forestiller dig vil være det mest optimale.

Lille hardcover bog med røde og sorte indholdssider.

Margen og paginering

Det er vigtigt, at siderne har større margen ind mod ryggen end ud mod forkanten. Dette gør man for at sikre en høj læsevenlighed, da bogen typisk ikke vil kunne åbnes op, så den ligger helt fladt. Derfor er det også vigtigt at have styr på pagineringen (nummerering af siderne).

Margen i top og bund af siden skal tage hensyn til, om der skal være plads til bogtitel, kapitel overskrift, paginering, logo eller andet. Det ser som oftest mest harmonisk ud, hvis margen i top er mindre end margen i bund.

Mht. sidetallet så er det en god ide at lade det gå op i 4. Ved flexbind kan det dog sagtens nøjes med at gå op i 2.

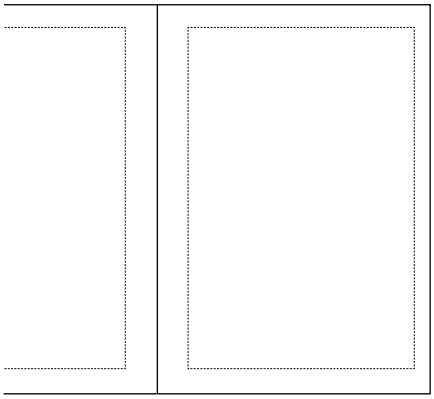

Tryk i 4 farver eller kun sort/hvid?

Du skal beslutte om bogen skal trykkes i ren sort (K) eller om der skal være 4-farve (CMYK) sider indlagt – alternativt om hele bogen skal trykkes i CMYK.

Siderne i en garnhæftet bog optages i læg og derfor kan man sagtens lade nogle af læggene være CMYK mens resten af bogen er trykt i ren K.

TIPS!

Opsætning af bogblokken (indholdssiderne) kan også følge en form for skabelon. En sådan skabelon finder du ved at klikke her.

Fonte

Når du vælger de fonte (skrifter), som bogens skal sættes op med, skal du altid holde læsevenligheden for øje. Der findes rigtigt mange fonte at vælge imellem – nogle er mere egnet til bogopsætninger end andre. Typisk vil du skulle vælge mellem fonte med eller uden seriffer – dvs. fonte med eller uden "fødder". Og du kan sagtens vælge én font til dine overskrifter og en anden til selve indholdet.

I eksemplet her til højre er der en font med seriffer og en uden. Læg også mærke til at selvom fontene begge er sat med punktstr. 11 er den ene font større end den anden.

Sørg for at have styr på hvor mange forskellige overskrifter der er brug for. F.eks. kapitel, hovedafsnit og mellemafsnit og lav en fast formatering for hver. Det giver en god læsevenlighed.

Tag også stilling til om teksten på siderne skal være opdelt i spalter, have løs eller fast bagkant (højre side) og hvor stor linjeafstanden skal være. En god tommelfingerregel er at linjeafstanden skal være ca 30% større end fonten – dvs. at en font med punktstr. 10 skal have en linjeafstand i punktstr. 13.

Man vælger ofte at lave indrykning af første linje i et afsnit. Dog ikke i det første afsnit. Er der indlagt et mellemrum i teksten skal første linje ikke rykkes ind - præcis som i dette afsnit!

Seriffer

Dette er et eksempel på en font med seriffer. (Times New roman)

Dette er et eksempel på en font uden seriffer. (Lucida Sans)

Linjejustering

Dette er et eksempel på en tekst med løs bagkant - dvs. at teksten har en ujævn højrekant.

Dette er et eksempel på en tekst med fast bagkant - dvs. at teksten har en lige højrekant.

Billeder og illustrationer

Billeder skal være højopløste – dvs. at de typisk skal være i 300ppi. Skærmopløsning er 72ppi - derfor kan du ikke anvende webbilleder til tryk. De mister sin detaljegrad og pixelerer. Selvom billedet har en struktur vil pixels kunne ses tydeligt som her:

300 ppi

72 ppi

Logo/illustrationer

Har du adgang til logoer og illustrationer som vektor grafik, er det en stor fordel. Vektorgrafik kan skaleres uendeligt, da det består af kurveberegninger.

Logo i vektor grafik - format: .ai eller .eps

Logo optimeret til web 72 ppi - format: .jpg

Beskæring

Har du billeder, der gå helt til kant, skal du huske at lægge 5mm til beskæring ud over sidens format. Det er vigtigt, fordi renskæring af den færdige bog ikke kan ramme præcis på milimeter - der er en acceptabel variation på +/- 2 mm.

Det betyder også at tekst, billeder og illustrationer, der ikke må beskæres skal lægges i en sikker afstand fra sidens kant. Typisk vil man derfor sige, at der også skal være en indvendig sikkerhedsmargen på 5mm. fra kant til indhold, der ikke må beskæres.

Udsnit af en trykoptimeret pdf med skæremærker samt beskæring, der her er markeret med rød stiplet streg.

Flexbind

Når en bog flexbindes er ryggen på materien (indholdssiderne) samlet af falsede ark, der er perforeret og limet sammen inden de er limet ind i omslaget. Metoden er billigere at producere end en garnhæftning, da der er færre arbejdsgange.

Hos Ecograf fræser vi også ryggen inden den limes. Det øger holdbarheden.

Omslag

Ved flexbind er der tale om en ”softcover” bog. Omslaget har derfor samme format i for- og bagside som materien + en rygbredde og skal sættes op som én sammenhængende side med markering af rygbredden i beskæringen.

Herudover kan du vælge at omslaget skal have flapper på for- og bagside. I det tilfælde skal der tillægges 3mm til formering i bredden ud over flappens bredde. Det er fordi omslagets bredde skal være større end materiens bredde.

For beregning af omslagets rygbredde kan du ringe eller skrive til os på tlf. 70 25 77 88 eller e-mail: mad@ecograf.dk. Så beregner vi den for dig. Det samme gælder, hvis du skal have flapper på omslaget. det hjælper vi dig også gerne med at få helt præcist udregnet.

På omslaget vil der være en fals ca. 8 mm fra ryggen på omslagets for- og bagside, der kaldes ”sidebuk”.

Sidebuk gør det nemmere at bladre i bogen uden at ødelægge limbindingen. Ofte vil der også være sidelim mellem ryg og sidebuk. Derfor skal indersiden af omslaget friholdes for tryksværte 8mm fra ryggen på både for-og bagside, for at limen binder bedst muligt når materien limes ind.

Husk at tage højde for sidebuk, når du placerer grafik på omslaget. Af og til vil det virke mest harmonisk for øjet, hvis grafikken er centreret mellem sidebuk og forkant.

TIPS!

Som tommelfingerregel flexbinder vi fra 20 sider til - i princippet! - uendeligt... Skal du bruge færre end 20 sider, er det et hæfte, du skal bruge. Vi kan klammehæfte fra 8-64 sider med og uden omslag. Og ryggen kan også gøres flad som på flexbind.

Ryg på flexbind

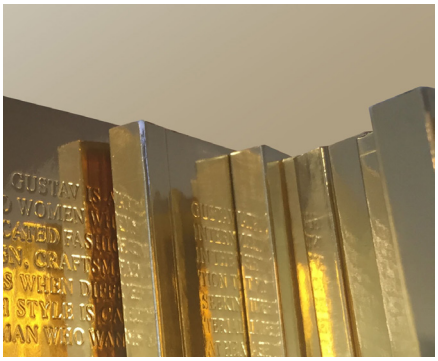

Flexbind med guldomslag.

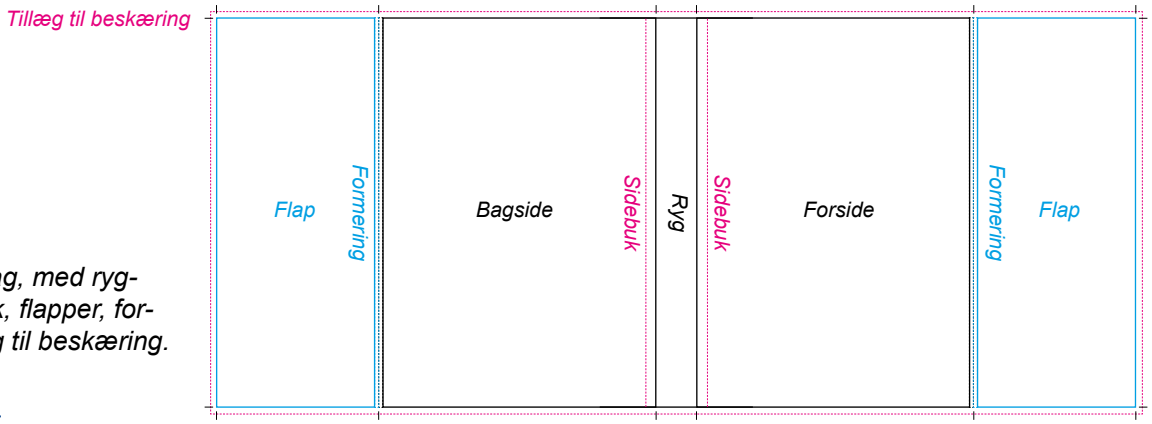

Layout af omslag, med rygbredde, sidebuk, flapper, formering og tillæg til beskæring.

Se stor tegning.

Garnhæftning

Traditionelt set er garnhæftning en ”dyr” måde at binde bøger på sammenlignet med flexbind. Men metoden har også et langt mere eksklusivt og holdbart præg.

Efterhånden som produktionsudstyret bliver udviklet og lettere tilgængeligt, er det blevet mere oplagt også at producere mindre oplag af helbindsbøger. Det mærker vi her hos Ecograf, hvor vi oftere end før får den type opgaver ind af døren.

Man vil typisk vælge at garnhæfte en bog, når den skal have et hårdt papomslag – en helbinds- eller hardcover bog.

Helbindsbøger har enten rund eller flad ryg. I en afstand af ca. 8 mm fra ryggen ligger der det man kalder for en nedbrænding – det er en fordybning på omslagets for- og bagside der er med til at gøre det let at åbne bogen uden at ødelægge bogens binding.

Garnhæftet bog - rund ryg

Omslag

Omslaget består af for- og bagside samt ryg. Omslaget skal sættes op som én sammenhængende side med markering af rygbredden i beskæringen.

For beregning af omslagets rygbredde kan du ringe eller skrive til os tlf. 70 25 77 88 eller e-mail: mad@ecograf.dk. Så beregner vi den for dig.

Omslaget til en helbindsbog skal have 3 mm tillæg i formatet i forkant samt foroven og forneden til det der kaldes formering, dvs. omslaget er større end materien (indholdssiderne) når bogen er færdigbundet.

Ved helbindsbøger er det en god ide at lægge 17 mm til beskæring hele vejen rundt, samt lægge en markering i skærekanten af bogens rygbredde.

Husk også at tage hensyn til nedbrændingen, når du placerer grafik på omslaget. Ofte vil det se pænest ud at centrere grafikken mellem nedbrændingen (der ligger ca. 8 mm fra ryggen) og forkanten.

Garnhæftet bog - flad ryg

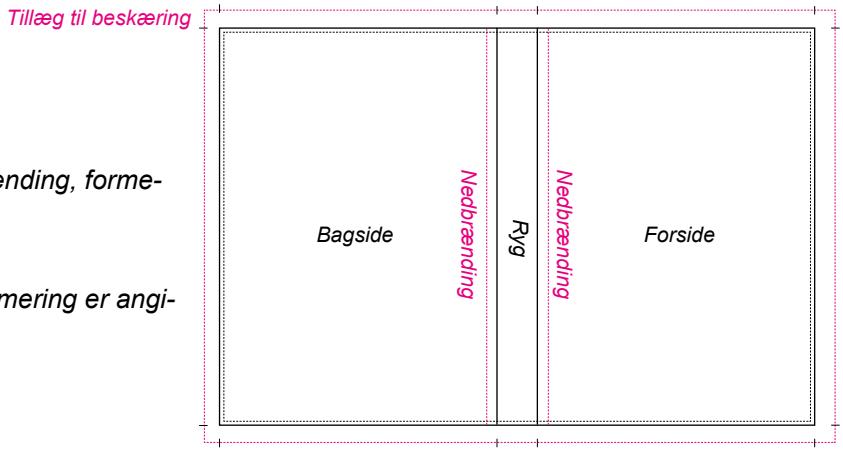

Layout af omslag, med rygbredde, nedbrænding, formering og tillæg til beskæring.

OBS! Oprindeligt format inden tillæg af formering er angivet med stiplet streg.

Se stor tegning.

For- og bagsats

Skal bogen have for- og bagsats skal du huske at få dette med. Skal det være i en anden papirkvalitet, farvede sider eller skal der tryk eller prægning på?

Smudsomslag til helbindsbog

Et smudsomslag beskytter helbindsbogen mod slitage. Formatet udregnes ved at lægge omslagets format (inkl. formering) sammen med 2 x flapper.

Trykklar fil

Når du er færdig med dit layout og der er læst korrektur på bogen, skal du eksportere bogen til PDF. En PDF er det format, der sikrer bedst muligt, at det, du sender i trykken, også er det, du får retur i trykt form!

Vælg den PDF indstilling der hedder ”Trykkvalitet” og sørg for at evt. beskæring kommer med. Har siderne kant til beskæring er det en god ide også at vælge at forsyne dokumentet med skæremærker.

Når du eksporterer til PDF er det en god ide at vælge hvilken farveindstilling du eksporterer til. Skal bogen trykkes på uncoated papir (f.eks. Offset) skal du eksportere til FOGRA29. Skal bogen derimod trykkes på coated papir (f.eks. silk) skal du vælge at eksportere til FOGRA39.

Har du skrifter der ligger oveni en farvet baggrund er det desuden en god ide at outline skriften. Dette kan gøres i layoutet eller i PDF’en og du kan sagtens bede os om at gøre det for dig.

Du skal være opmærksom på, at når du først har outlinet skriften i dit layoutprogram, kan du ikke længere redigere teksten. Derfor er det en god ide at vente med at gøre det til al korrektur er overstået eller først outline i PDF’en.

Husk!

Skal bogen udstyres med et ISBN nummer + stregkode, skal det placeres på omslagets bagside. Du får et ISBN nummer til dig bog her: isbn.dk
Du kan generere en ISBN stregkode her: barcode.tec-it.com

Alle bøger der produceres i Danmark skal sendes i to eksemplarer til Det Kongelige Bibliotek.
Læs mere om pligtaflevering her: pligtaflevering.dk

OBS!
Indholdssiderne til en bog skal altid eksporteres som enkeltsider – aldrig opslag! Omslaget skal til gengæld være det fulde opslag inkl. ryg...

TIPS!
Papirkvaliteten afhænger af indholdet af din bog.
Typisk vil man vælge uncoated papir til en teksttung bog og coated papir når der er mange illustrationer og fotos i bogen.

OBS!
Du kan sagtens lave dit layout med fotos i RGB, men når bogen skal i trykken skal farverne konverteres til CMYK. Vi konverterer gerne dine fotos til CMYK for dig, men vil du være sikker på en korrekt gengivelse, anbefaler vi, at du selv konverterer dine fotos til CMYK.
Det samme gælder for evt. PANTONE farver i dit dokument. PANTONE farver skal også altid konverteres til CMYK inden de sendes i trykken hos Ecograf.

ecograf gruppen